

Tänavanoorsootöö Tartu linnas

20.09.2021

Raportis kajastatav periood: 1.06. -10.09.2021.

Noortega saadud kontaktide arv: 1509 kontakti (687 noormeest, 372 tütarlast), sh 631 unikaalset noort.

Taustainfo: Tänavanoorsootöö teenus on osa Tartu Noorsootöö Keskuse teenusekirjeldusest. Tänavanoorsootöö on kontakti loomine noortega avalikus linnaruumis ning noortele erinevate vaba aja võimaluste tutvustamine. Tänavanoorsootööd teevad korraga kaks töötajat, et tagada teenuse kvaliteet ning töötajate turvalisus. Tavapärase teenuse osutamise kellaeg on 16-19, kuid erineb vastavalt vajadusele.

1.06. otsustas Tartu Linnavalitsus eraldada lisarahastuse tänavanoorsootöö mahu suurendamiseks. Vajalikud töötajad leiti ning nende täiendkoolitus sai läbitud juuli keskpaigas, millest alates ka teenuse maht suurenes 2 korralt nädalas 5 korrale nädalas. Teenuse mahukam osutamine toimub novembri lõpuni.

Perioodi alguses kaardistasid tänavanoorsootöötajad Tartu linnaruumi ning algatasid kontakte noortega. Lisaks viisid töötajad end kurssi erinevate noortele mõeldud teenustega, mida alternatiivtegevustena (tänaval aja veetmise asemel) noortele pakkuda. Suvisel perioodil olid paljud noortele suunatud teenused suvepuhkustel ning tuli otsida täiendavaid võimalusi. Koostööd algutati ka teiste linnade tänavanoorsootöötajatega, et luua toetav võrgustik ning jagamaks erinevaid tööpraktikaid ja meetodeid.

Raskemate rikkumiste märkamise puhul on tehtud tihedat koostööd politseiga. Mitmel korral on tänavanoorsootöötajad käinud politseis ütlusi andmas, et leida noortele nn. õigele teele jõustavad ja toetavad lahendused.

Tänavanoorsootöötajad peavad tihti tegelema ka väga keeruliste juhtumitega, seega väga oluline on töötajate vaimse tervise toetamine ning läbipõlemise ennetamine.

Perioodi jooksul tihedamini külastatavad piirkonnad: Tähtvere skatepark, kesklinna ja Annelinna (Kaunase pst 58 haljasala) skatepark, avaturu ja Sadamateatri piirkond, Variku kooli territoorium, kaubanduskeskused (Kvartal, Kaubamaja, Tasku), bussijaam, Pirogovi park, Hansa kooli ja Descartes'i kooli piirkond (Anne 65), Vaksali park, Delta ja Barclay plats.

	JUUNI	JUULI	AUGUST	KUNI 10. SEPTEMBER	KOKKU
Emajõe piirkond	4	13	5	2	24
Kesklinna park ja skatepark	3	10	15	4	32
Pirogovi park	1	7	11	2	21
Avaturu ja Uuesadama piirkond	4	10	2	0	16
Tähtvere skatepark	6	10	3	1	20
Annelinna skatepark	6	10	3	4	23
Variku kool	2	1	4	0	7
Kaubanduskeskused	0	5	8	3	16
Hansa ja Descartes'i koolid	2	5	1	2	10
Bussijaam	0	3	5	0	8
Vaksali park	1	7	2	0	10
Delta ja Barclay platsid	3	2	3	0	8
Hurda park	0	4	0	0	4

	JUUNI	JUULI	AUGUST	KUNI 10. SEPTEMBER	KOKKU
LOODUD KONTAKTIDE	111	359	466	123	1509

Kohaspetsiifika

Tähtvere skatepark – tänavanoorsootõtjad alustas piirkonnas käimist, kuna said infomatsiooni erisugustest ja raskekujulistest probleemidest, kõige enam külastati seda suve alguses ja lõpus. Pärast kesklinna skatepargi valmimist vähenes noorte arv Tähtveres märgatavalt. Põhilisemaks probleemiks oli Tähtvere skatepargis e-sigarettide ja

nikotiinipadjakeste kasutamine. Noored tunnistasid ka narkootikumidega seotud probleemi, kuid eelkõige siiski nõ juhuküllastajate seas, mitte igapäevaste harrastajate hulgas.

Suve alguses keskendusid tänavanoorsootõtajad palju ka **Avaturu ja Uuesadama piirkonnale**, kus üldjuhul on liikunud probleemsema taustaga noored. Hetkest, mil Emajõe kaldale tekkis suve alguses väike välikohvik/-baar, siis noored lõpetasid seal massiliselt käimise ning leidsid endale uue koha **kesklinna skatepargis**, millest on saanud tänavanoorsootõtajate regulaarne käimiskoht. Olenemata kellaajast kogunevad kesklinna skatepargis suured noortegrupid – noorte arv võib varieerida 20-60 vahel ning olla kohati isegi rohkem. Kesklinna skatepargis on probleeme mitmeid: lisaks suitsetamisele ka keskkonnareostamine, valju muusika kuulamine ning kaklused.

Tänavanoorsootõtajad külastavad pidevalt ka Annelinna skateparki (Kaunase pst 58) ning **Annelinna Gümnaasiumi** piirkonda. Antud piirkonnas on väga palju erinevaid noori – nii neid, kes on tee juba noortekeskusesse leidnud, kuid ka neid, kellega piirdub kontakt tänavanoorsootöö teenuse kaudu. Selles piirkonnas noored küll räägivad narkootikumide teemal, kuid tänavanoorsootõtajate liikumisaegadel ei ole midagi uimastitega seonduvat toimunud.

Variku kooli juures on tänavanoorsootõtajad alles hiljaaegu hakanud rohkem käima. Sealses skateparkis toimetavad nii nooremad kui ka vanemad harrastajad ning jalgpallipuurides viibib tihti suurem seltskond noori, kes suitsetavad ning jätavad endast prügi maha.

Kaubanduskeskused on kohad, kus tänavanoorsootõtajad käivad tihedamini just talvisel perioodil, siis on seal ka noori rohkem. Kaubanduskeskuses on suuremalt jaolt noored, kes ootavad näiteks bussi.

Pirogovi park on samuti tänavanoorsootõtajate tähelepanu alla sattunud just viimastel kuudel. Kui üldjuhul oli esmamulje, et seal on mängus palju alkoholi, tubakat ja muid aineid ning seda just alaealiste seas, siis reaalsus on pigem midagi muud. Mõnuaineid tarvitavad suuremalt jaolt täiskasvanud, sh tudengid. Alaealised on siiani jäänud pigem suitsetamise juurde. Kuna pargis on palju erineva taustaga inimesi, tähendab see ka päris palju lahkarvamusi erinevate gruppide vahel. Mis omakorda suurendab piirkonnas kakluste toimumist, millega on seotud olnud ka noored.

Hansa ja Descartes koolide, Delta ja Barclay platside ning **Vaksali pargis** käivad tänavanoorsootõtajad pigem vähem. Antud piirkondades on üldjuhul vähem noori ning peamiselt tegeletakse spordiga – korvpall, lauatennis või parkour.

Emajõe piirkond – tänavanoorsootõtajad on selle piirkonna alla arvestanud ala Emajõekalda Supilinna külakiigest kuni Anne kanalini. Suvisel perioodil oli noori, kes käisid jões ujumas, murul piknikut pidamas ning lihtsalt sõpradega kohtumas.

Positiivsed tulemused

- Lille noortekeskuse noorte külastatavus on võrreldes eelmise aastaga tõusnud, seda just tänaval loodud kontaktide võrra. Lille noortekeskus just seetõttu, et see on kesklinnale kõige lähemal ning kesklinnas liigub kõige rohkem noori.
- Tänavanoorsootöötajate oskused ja julgus on võrreldes varasemaga märgatavalt paranenud.
- Kontaktid on muutunud mõtestatumaks, mis aitab kiiremini jõuda noorte probleemideni ning luua usaldust.
- Koostöövõrgustiku algatamine on mõjunud töötajatele jõustavalt ning nad on tööga rahulolevamad, mis on tõstnud tehtava töö kvaliteeti. Töötajad tõid välja, et nüüd on olnud piisavalt aega, et teha tööd eesmärgipärasemalt ning tulemusi analüüsida, seeläbi on kasvanud töö motivatsioon ja kvaliteet.
- Kaubanduskeskuste töötajate ja kodanike arusaam tänavanoorsootööst on tõusnud.

Väljakutsed

- Tänavanoorsootöö koormuse vähenedes kaovad suvega saavutatud kontaktid ning jõutakse vähemate noorteni.
- Koormuse vähenedes jääb vähem aega koostöövõrgustiku ja sidusrühmadega tehtava töö arendamise ja hoidmise jaoks, mistõttu ei pruugi töötajad saada piisavalt tuge raskete situatsioonide lahendamisel, analüüsimisel, töö mõtestamisel, enda vaimse tervise hoidmisel. See võib omakorda viia töötajate motivatsiooni langemiseni.
- Seiskub tänavanoorsootöö edasi arendamine ja töötajate pädevuse tõstmine/hoidmine.

Ettepanekud ja järeldused tulevikule mõeldes

- Tänavanoorsootöö teenuse järele on järjest kasvav vajadus. Tänavanoorsootöö Tartu linnas peaks toimuma aastaringset vähemalt 4-5x nädalas, et jõuda kõikidesse eelpool väljatoodud ning ka uutesse piirkondadesse.
- Tänavanoorsootöös tuleb hoida regulaarsust, et mitte kaotada kontakte ja usaldust tänaval liikuvate noortega. Sel juhul on võimalik pakkuda neile kiiremat tuge abi leidmisel.
- Tänavanoorsootöö seisneb väga palju võrgustiku ning töötajate hoidmisel, sest kontaktiloome noortekampade ja nende probleemidega tegelemine on üksinda töötamisel ebatõhus ning emotsionaalselt kurnav.

Tartu Noorsootöö Keskuse (TNTK) roll tänavanoorsootöö teenuse osutamisel

- Regulaarne tänavanoorsootöö aitab ennetada tekkivaid noorte probleeme, st probleemiga noor tuvastatakse kiiremini ja tema probleemi saab hakata varem lahendada.

- TNTK on Tartu tänavanoorsootöö koordineerija, kes teab piirkondade iseärasusi ja infot. Samuti aitab hoida töös regulaarset koostööd sidusvaldkondade esindajatega (politsei, lastekaitse, koolid, töötukassa jne).
- TNTK hoiab ja tõstab tänavanoorsootöötajate pädevust, mis aitab tõsta tehtava töö kvaliteeti ja stabiilsust.

Suvised tegevused Tartu Noorsootöö Keskuses

AVATUD NOORSOOTÖÖ

1. TNTK oli avatud E-R **kolmes tegutsemiskohas**:
 - a. Ilmatsalu noortekeskuses
 - i. **96** unikaalset osalejat
 - b. Anne noortekeskuses
 - i. **505** unikaalset osalejat
 - c. Lille noortekeskuses
 - i. **236** unikaalset osalejat

*paljud noored käivad igapäevaselt
2. Lisaks avatud noortetoale toimus 4 koolitust ja 5 õppe-väljasõitu.
3. Alates juulist tõusis **tänavanoorsootöö** teenuse osutamise maht kahelt korralt nädalas viiele korralt nädalas. Kontakt loodi **631** unikaalse noorega.
4. Vahemikus 9.07-8.08 oli avatud igapäevaselt **Autovabaduse pst noortekeskus (E-P, kell 14:00-20:00)**, mis pakkus sisukaid vaba aja veetmise võimalusi: huvitegevust, koolitusi, mängu ja õpitubasid jne. Osalejana registreeris ennast selle perioodi jooksul **356** unikaalset noort, kuid külastajaid oli märkimisväärselt rohkem (paljud noored ei pannud ennast osalejana kirja).
5. **Õpilasmalev**
Ligi 200 noort said töökogemuse läbi malevas osalemise. Lisaks nn. tavarühmadele tegutses innovatsioonimalev (lisavajadustega noorte kaasamiseks) ning rahvusvaheline malev, kes tegid 2 nädala jooksul heakorra töid Tartu erinevates asutustes ja avalikus ruumis (prügi koristamine jm).

PANUS NOORTEGA TÖÖTAVATE SPETSIALISTIDE PÄDEVUSE TÕSTMISESSE

1. **3D projekt** - kokku koolitati 10 noorsootöötajat ja/või Tartu üldhariduskoolide õpetajat kasutama 3D printerit; alates sügisest algab vastavasisuline huvitegevus Tartu koolides ja noortekeskustes.
2. **Tänavanoorsootöö** - koolitati välja 4 uut tänavanoorsootöötajat; toimus kohtumine Sloveenia välispartneriga Eestis ja Sloveenias, et vahetada tänavatöö praktikaid; kutsuti kokku ümarlauad ja võrgustikukohtumised Eestis tegutsevate tänavanoorsootöö pakkujatega Pärnust ja Tallinnast.

VÄLJASPOOL NOORTEKESKUSI TOIMUNUD SUUREMAD SÜNDMUSED JA OSALEJATE ARVUD

1. Lastekaitsepäev (1.06)

1. **Eesmärk:** perefestival. Tähelepanu juhtimine laste heaolule, õigustele ja lastekaitsele.
2. **Osalejad:** ca 3000

2. Maleva avamine (17. juuni)

1. **Eesmärk:** malevasuve pidulik avamine (traditsiooniline)
2. **Osalejad:** ligi 150 osalejat

3. Tartu noorte töömalev (juuni-august)

1. **Eesmärk:** esmase töökogemuse andmine noortele
2. **Osalejad:** ligi 200

4. Maleva lõpetamine (6.-7.08)

1. **Eesmärk:** malevasuve pidulik lõpetamine (traditsiooniline)
2. Tartu maakonna ülene kokkutulek
 - i. Üle 500 osaleja
3. Maleva riiklik kokkutulek

5. Noortepäev (12.08)

1. **Eesmärk:** noorte kaasatuse suurendamine, mh. rahvusvaheliste võimaluste tutvustamine noortele
2. **Osalejad:** üle 115 osaleja

6. Tarkusepäev (1.09)

1. **Eesmärk:** Tartus tegutsevate huvitegevuse/hariduse ja vaba aja veetmise võimaluste tutvustamine Tartus tegutsevatele noortele + koolialguse pidu
2. **Osalejad:** ca 500

7. Ilmatsalu perepäev (11.09)

1. **Eesmärk:** tugevdada kogukonnatunnet, erinevad tegevused terve päeva vältel lastest eakateni.
2. **Osalejad:** üle 70 osaleja
3. Traditsiooniline, toimub juba kolmandat aastat